

Helska Bliza

8.11.2002 r.

Nr 21 (141)

cena 2,90 zł w tym 7% VAT

ISSN 1507-1542

DWUTYGODNIK STOWARZYSZENIA "PRZYJACIELE HELU"

Foto: biker

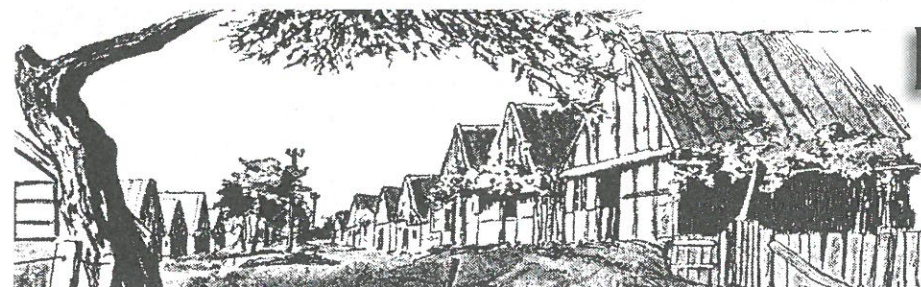
"Aby zmarłych wstać, trzeba najpierw umrzeć"

M. Gogol

- nie płaczmy więc po tych, którzy odeszli, ale radujmy się, że są bliżsi zmartwychwstania.

Odeszli od nas...

Balkiewicz Stefan	ur. 1931 r. zmarł 03.11.2001 r.
Złotoś Piotr	ur. 1947 r. zmarł 05.11.2001 r.
Kunz Urszula	ur. 1943 r. zmarła 23.11.2001 r.
Krawczyk Lucyna	ur. 1926 r. zmarła 25.11.2001 r.
Zalewska Krystyna	ur. 1937 r. zmarła 03.12.2001 r.
Warmowski Wiktor	ur. 1923 r. zmarł 14.12.2001 r.
Sosnowska Natalia	ur. 2001 r. zmarła 23.12.2001 r.
Wojna Antoni	ur. 1931 r. zmarł 10.02.2002 r.
Parasińska Aleksandra	ur. 1925 r. zmarła 11.02.2002 r.
Boszke Anna	ur. 1913 r. zmarła 12.02.2002 r.
Borucki Zygfryd	ur. 1941 r. zmarł 16.02.2002 r.
Siudek Gracjan	ur. 2001 r. zmarł 01.03.2002 r.
Zorn Janina	ur. 1935 r. zmarła 07.04.2002 r.
Krawczyk Roman	ur. 1952 r. zmarł 13.04.2002 r.
Kubasik Jadwiga	ur. 1915 r. zmarła 23.04.2002 r.
Cimek Ryszard	ur. 1947 r. zmarł 29.04.2002 r.
Kurpet Stefan	ur. 1921 r. zmarł 17.05.2002 r.
Budzisz Marek	ur. 1958 r. zmarł 05.06.2002 r.
Kijak Jadwiga	ur. 1918 r. zmarła 08.06.2002 r.
Byczkowski Robert	ur. 1902 r. zmarł 05.07.2002 r.
Wróbel Weronika	ur. 1924 r. zmarła 06.07.2002 r.
Szalińska Zofia	ur. 1923 r. zmarła 13.07.2002 r.
Muża Helena	ur. 1920 r. zmarła 30.07.2002 r.
Bruhn Jacek	ur. 1966 r. zmarł 01.08.2002 r.
Dehling Danuta	ur. 1950 r. zmarła 10.08.2002 r.
Kralski Dariusz	ur. 1968 r. zmarł 12.08.2002 r.
Gobczyńska Jadwiga	ur. 1951 r. zmarła 15.09.2002 r.
Grzymajło Maria	ur. 1926 r. zmarła 17.09.2002 r.
Wieczorek Jerzy	ur. 1957 r. zmarł 14.09.2002 r.
Dyjasek Urszula	ur. 1930 r. zmarła 21.10.2002 r.
Panasewicz Teresa	ur. 1929 r. zmarła 25.10.2002 r.
Linhart Adolf	ur. 1939 r. zmarł 30.10.2002 r.

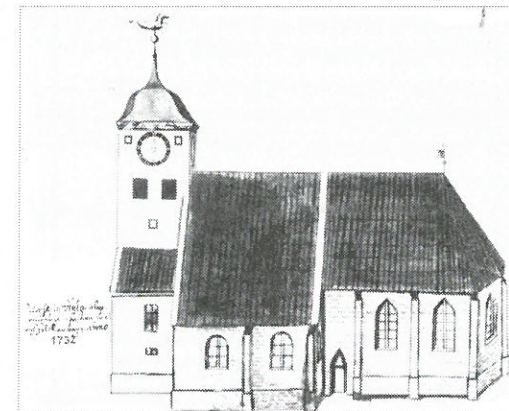
DZIEJE HELU

(48)

Pomimo wojennych zniszczeń i systematycznego ubożenia mieszkańców miasta oraz spadku ich liczby o blisko połowę, wiek XVIII - paradoksalnie - zapisał się w dziejach jako okres wyjątkowo łaskawy dla helskiego kościoła. Nigdy wcześniej heliska świątynia w tak krótkim okresie nie uzyskała tyle kosztownych elementów wyposażenia i nie przeszła tylu modernizacji oraz kosztownych remontów. Być może jest to potwierdzenie starej prawdy, że "jak trwoga to do Boga", ale bardziej prawdopodobne jest, że związane to było z celowymi działaniami, jakie czynili administratorzy gdańscy, próbujący przeciwstawić się wpływowi kontrreformacji na mieszkańców Helu. A że zagrożenie takie istniało, wiemy z poprzedniego odcinka, w którym wspominaliśmy o agitacji prowadzonej przez oficerów francuskich w Helu, mającej na celu namówienie mieszkańców do powrotu na wiarę katolicką. Dlatego kolejni gdańscy administratorzy starali się doposażyć helską świątynię, aby była godnym świadectwem luteranizmu w tym - zdominowanym przez katolików - regionie. Do najważniejszych elementów wyposażenia, jakie powstały w tym okresie, należała ambona, nowe organy oraz wystawne piec, ale oprócz nich ufundowano całą masę drobniejszych obiektów. Zaczęło się od roku 1702, kiedy to sprawiono dla świątyni dwa nowe dzwony, które z konieczności zamierzonego remontu wieży, zawieszono czasowo na miejskiej "głokenturm" (wieży "dzwonnej"), jaka istniała w środku miasta, na wysokości obecnej "Lwiej Jamy". W roku 1707, jeszcze w okresie trwania wojny północnej, malarz Johan Stigler za sumę 100 guldenów pomalował (wykonał witraże?) dwie wielkie szyby kościelne. W roku 1716 r., po wielu latach starań, naprawiono stary, ale od dawna nieczynny, zegar kościelny, zaś w roku 1725 zakupiono kolejny, w sumie już czwarty, dzwon. W 1730 roku, została pozłociona na nowo miedziana chorągiewka na wieży świątyni, stanowiąca ważny dla rybaków wiatrowskaz. Dokonał tego Kristian Fridrich Faltenberg, który pozłocił także w 1731 r. cyfry na helskim zegarze kościelnym, a także pomalował pokoje kaznodziei i nauczyciela oraz wykonał witraże w kolejnych dwóch oknach. Otrzymał za wszystkie te prace kwotę 270 guldenów. W 1732 r. stara wieża kościelna została rozebrana i wybudowano nową, za kwotę 4166 guldenów. Wyróżniała się ona niepasującą do gotyckiej bryły świątyni, nowoczesną wówczas, barokową formą i hełmem. Jej istnienie zakończyło się w roku 1864, gdy zniszczył ją szalejący sztorm. Obraz tej wieży zachował się na oryginalnych rysunkach z roku 1732, jeden z nich pokazujemy, jako ilustrację do obecnego odcinka.

Na pamiątkę "cudownego" odstąpienia floty rosyjskiej od ostrzelania i spalenia miasta w roku 1736, 10 lat później, helanie ufundowali wotum w postaci 78-centymetrowej długości modelu

fregaty z pełnym ożaglowaniem. Dziś może się wydawać, że taki dar nie jest niczym szczególnym, ale wówczas pracochłonne modele statków były bardzo kosztowne i ozdabiano nimi tylko reprezentacyjne pomieszczenia (np. Dwór Artusa w Gdańsku) oraz centralne miejsca w nadmorskich świątyniach. Helski model był trójmasztowa fregata z rozwiniętymi żaglami, uzbrojona w dwadzieścia armat rozmieszczonych symetrycznie na burtach I i II pokładu. Wyróżniał się piękną rufą ozdobioną galeryjką i płaskorzeźbą przedstawiającą jeźdźca na koniu oraz parę psów na tle dwóch drzew. Nad płaskorzeźbą umieszczono rzeźbę dwóch kobiet i lwów. Równie ciekawą jest galon dziobowy w kształcie stylizowanego lwa i dwóch syren na skraju nadburcia.

Widok kościoła helskiego z roku 1732. Widoczna jest wieża ozdobiona barkowym hełmem, która została zniszczona przez sztorm w roku 1864.

W części rufowej znalazł się podpis "Hans Becker" i data (zapewne wykonania) 1744. Model ten szczęśliwie uratowano z pożogi wojny i przekazano do zbiorów Centralnego Muzeum Morskiego w Gdańsku, gdzie znajduje się do dziś. W roku 1752 ufundowano helskiej świątyni nowe organy o 15 rejestrach. Zastąpiły one wówczas starsze, niewielkie i bardzo wysłużone. Nowy instrument wyróżniał się pięknym, rzeźbionym w drewnie i częściowo pozłoconym prospektem. Kronika kościelna odnotowała informację o wielkiej pompie, jaką urządzono w Helu, podczas poświęcenia nowych organów. Na uroczystości tej pojawił się wielce szlachetny administrator Landu Hel - Julius Reiger - burmistrz Gdańska. Powitano go brawami oraz wystrzałami z armat i flint. Nikogo to nie dziwiło, ponieważ była to od ponad 100 lat pierwsza wizyta administratora "terra helensis". Ambona helskiego kościoła ewangelickiego została wybudowana i pokryta polichromiami w czasie panowania wójta helskiego Valentina Ploga, który piastował swój urząd w latach 1742 - 1752 i był głównym fundatorem tego obiektu. Konstrukcja ambony składała się z drewnianej mównicy otoczonej balustradą oraz

rzeźbionej pokrywy, którą wieńczył pierwotnie gołąb, symbolizujący Ducha Świętego (później ewangelicy zastąpili gołębia statuetką Chrystusa Zwycięzcy). Balustrada kazalnicy podzielną była na pola wypełnione malowidłami. Szczególnie ciekawe było malowidło w polu środkowym, przedstawiające targ rybny. Oprócz malowideł na wszystkich polach bocznych i wejściu umieszczone były cytaty biblijne.

Pomimo niesprzyjających czasów, mieszkańcy nie szczędzili środków, aby wznieść w roku 1755 letni dom dla kaznodziei, który kosztował ich 140 guldenów oraz, w roku 1765, nową komżę. W tym okresie ufundowano piękne "blinkiere", służące do wzmocnienia siły świec. Było ich w sumie 14 (9 dużych i 5 małych) - wszystkie zostały ufundowane, jako "wota" za szczęśliwy powrót do domu, przez lokalnych żeglarzy. Szczególnie piękny, wiszący najbliżej zakrystii posiada napis "Dawid Durksen, 1754 rok 7 wrzesień". Z XVIII wieku pochodził również wielki, holenderski piec, o niebieskich wytłaczanych kafkach, na których przedstawione były sceny z życia codziennego wsi. Jego środkowe pole, po strony przedniej, obramowane było przez gałązki i ozdobione koroną. Według umieszczonego napisu ufundował go wójt, burmistrz i członkowie rady Von Heala w roku 1788. Piec ten umieszczony był w północnym skrzydle kościoła. Z podobnego materiału i z tego samego okresu pochodził mniejszy, lecz - podobno - bardziej efektowny piec, znajdujący się w zakrystii. W połowie XVIII wieku ufundowano również dwie piękne wazy cynowe z wygrawerowanymi datami 1759 oraz parę mosiężnych luster (1754).

Aż dziw bierze, że te wszystkie fundacje miały miejsce w okresie wyraźnego zastoju w rozwoju Helu i przy coraz mniejszej liczbie jego mieszkańców. Pastorowie ówczesni żalili się, że wesela w Helu zdarzały się - w przeciwieństwie do lat poprzednich - stosunkowo rzadko. Było ich przeciętnie 2-4 w roku. Były jednak i lata wyjątkowe: jak zaznaczony w rejestrze ślubów rok 1724, o którym napisano: *W tym roku nikt się nie ożenił, co się do tej pory nie zdarzało. Daj Boże szczęście na nowy rok 1725.*

Z innych ciekawostek zawartych w helskiej kronice kościelnej, a pochodzących z XVIII wieku, warto wymienić informację mówiącą, że bezpośrednio po wojnie o tron polski, pomiędzy Augustem III Wettinem, a Stanisławem Leszczyńskim, zdarzały się szczególnie bogate połowy, np. w 1737 r. był tak obfity polów węgorski, że najstarsi ludzie takiego nie pamiętali. Być może potwierdza to, popularne marynarskie opowieści o tym, że po krwawych bitwach morskich, węgierskie znakomicie rozwijały się dzięki obfitości pożywienia.

Karolína Kubišková

Okręg Wyborczy	Kandydaci na Radnych w Okręgu	Nazwa Komitetu Wyborczego	Uzyskane głosy
Nr 1.	Marian Burchacki	Koalicyjny Komitet Wyborczy SLD-UP	37
	Zofia Jarosz	Komitet Wyborczy Wyborców Hel 2020	77
Nr 2.	Edward Maksymilian Popek	Koalicyjny Komitet Wyborczy SLD-UP	32
	Paweł Wojna	Komitet Wyborczy Wyborców Hel 2020	94
Nr 3.	Bogusława Borowiec-Pytel	Komitet Wyborczy Wyborców Hel 2020	99
	Dorota Romero Acuna	Komitet Wyborczy Wyborców Niezrzeszonych	13
	Zofia Theil	Koalicyjny Komitet Wyborczy SLD-UP	15
Nr 4.	Bożena Jadwiga Budzisz	Komitet Wyborczy Wyborców Niezawisły	19
	Piotr Myśliż	Komitet Wyborczy Wyborców Hel 2020	77
	Stefania Zabrocka	Koalicyjny Komitet Wyborczy SLD-UP	14
Nr 5.	Edward Mrozik	Komitet Wyborczy Wyborców Hel 2020	55
	Karolina Henryka Soldatke	Komitet Wyborczy Wyborców Helanka	50
	Ewa Walecka	Komitet Wyborczy Wyborców Nasza Sprawa	13
Nr 6.	Tadeusz Łuczaj	Komitet Wyborczy Wyborców Hel 2020	44
	Andrzej Marian Sigurski	Komitet Wyborczy Wyborców Niezależni	40
Nr 7.	Andrzej Laskowski	Komitet Wyborczy Wyborców Prorodzinny	13
	Janusz Leszczyński	Komitet Wyborczy Wyborców Hel 2020	53
	Przemysław Wróbel	Koalicyjny Komitet Wyborczy SLD-UP	41
Nr 8.	Bogusława Białk	Koalicyjny Komitet Wyborczy SLD-UP	31
	Jerzy Tomasik	Komitet Wyborczy Wyborców Hel 2020	115
Nr 9.	Tadeusz Klajnert	Komitet Wyborczy Wyborców Hel 2020	84
	Zbigniew Sługocki	Koalicyjny Komitet Wyborczy SLD-UP	56
Nr 10.	Marek Kierznikowicz	Komitet Wyborczy Wyborców Hel 2020	29
	Barbara Anna Ptak-Formela	Komitet Wyborczy Wyborców Wspólne Miasto	27
	Roman Słowiński	Komitet Wyborczy Wyborców Nasza Ulica	14
	Andrzej Westfal	Koalicyjny Komitet Wyborczy SLD-UP	16
Nr 11.	Maria Głodowska	Koalicyjny Komitet Wyborczy SLD-UP	24
	Grażyna Janiak	Komitet Wyborczy Wyborców Hel 2020	61
	Władysław Rudek	Komitet Wyborczy Wyborców Czysty Hel	25
	Krzysztof Marian Sośnicki	Komitet Wyborczy Wyborców Nasza Sprawa	4
Nr 12.	Magdalena Wołek	Komitet Wyborczy Wyborców Rozwój Helu	22
	Henryk Jędrusik	Koalicyjny Komitet Wyborczy SLD-UP	7
	Eugeniusz Konarski	Komitet Wyborczy Wyborców Wiarus	51
Nr 13.	Rafał Szczykutowicz	Komitet Wyborczy Wyborców Hel 2020	61
	Izabela Wiśniewska	Komitet Wyborczy Wyborców Młodość	24
Nr 14.	Marek Dykta	Komitet Wyborczy Wyborców Razem W Helu	42
	Tadeusz Jaśkiewicz	Komitet Wyborczy Wyborców Teraz Się Uda	20
	Franciszek Kania	Koalicyjny Komitet Wyborczy SLD-UP	32
	Bogumiła Urbaniak	Komitet Wyborczy Wyborców Hel 2020	24
Nr 15.	Andrzej Lewandowski	Komitet Wyborczy Wyborców Hel 2020	26
	Czesław Motyka	Koalicyjny Komitet Wyborczy SLD-UP	52
	Paweł Wawrowski	Komitet Wyborczy Wyborców Nasza Sprawa	18
	Zbigniew Andrzej Wiekiera	Komitet Wyborczy Wyborców Moje Miasto	9
Nr 15.	Andrzej Buliński	Koalicyjny Komitet Wyborczy SLD-UP	31
	Henryk Indyk	Komitet Wyborczy Wyborców Hel 2020	104

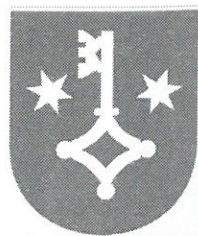
Kandydaci na burmistrza otrzymali następującą ilość głosów:

Bogusława Białk 603
tj. 35,38% ważnie oddanych głosów.

Mirosław Wądołowski 1189
tj. 64,62% ważnie oddanych głosów

**WYNIKI WYBORÓW SAMORZĄDOWYCH
w HELU w dniu 27 października 2002 r.**
 uprawnionych do głosowania było 3445 osób; głosowało: 1839 osób; frekwencja: 53,41%;
 oddano głosów ważnych: 1795

Trochę statystyki

Na 15 mandatów do Rady Miasta Helu:

"Morskie Przymierze Hel 2020" zdobyło 13.

Na kandydatów z listy Nr 8 "KWW Hel 2020" oddano w sumie **1003 głosy**, tj. **54,51%** wszystkich ważnie oddanych głosów.

Na listę KKW SLD - UP oddano łącznie **388 głosów**, tj. **21,08%** wszystkich ważnie oddanych głosów. Mandat otrzymał jeden kandydat.

Na pozostałe listy kandydatów oddano **449 głosów**, tj. **24,41%** wszystkich ważnie oddanych głosów. Mandat radnego otrzymał kandydat KWW Razem W Helu.

Burmistrzem Helu został wybrany Mirosław Wądołowski.

Kandydujący do Rady Powiatu Puckiego: **Tadeusz Muża** zdobył w Helu **1051 głosów**.

Kandydujący do Sejmiku Województwa Pomorskiego: **Mieczysław Struk** (PO i PiS) zdobył w Helu **734 głosy**. **Joanna Kosińska** (SLD-UP) otrzymała **223 głosy**.

PODZIĘKOWANIE

Komitet Wyborczy Wyborców "Morskie Przymierze Hel 2020 i Wądołowski" składa podziękowanie mieszkańcom, którzy udziałem w wyborach samorządowych w dniu 27 października br. potwierdzili wolę wspólnego decydowania o przyszłości Helu - naszej małej Ojczyzny. Szczególne wyrazy wdzięczności kierujemy do tych wyborców, którzy oddali swoje głosy na naszych kandydatów do Rady Miasta Helu, na Burmistrza Helu, do Rady Powiatu Puckiego oraz do Sejmiku Województwa Pomorskiego. Dziękujemy serdecznie za okazane nam poparcie i zaufanie. Świadomi odpowiedzialności wynikającej z powierzonych nam mandatów dołożymy starań, aby nasze obowiązki sprawować godnie, rzetelnie i uczciwie, mając na względzie dobro miasta i pomyślność wszystkich jego mieszkańców.

Słowa podziękowania kierujemy również do wszystkich, którzy służyli nam pomocą w kampanii wyborczej. To dzięki Waszemu zaangażowaniu oraz życzliwej postawie wspólnie osiągnęliśmy sukces w wyborach do lokalnego samorządu.

Dziękujemy!

Szanowni Wyborcy

Dzięki Waszemu poparciu, zostałem wybrany do Rady Powiatu Puckiego.

Wszystkim Wyborcom serdecznie dziękuję, za gratulacje, za wszystkie miłe gesty, a przede wszystkim za zaufanie, jakim mnie obdarzyliście.

Będę godnie reprezentował nasze miasto i przyczyniał się do jego dalszego rozwoju.

Z poważaniem

Tadeusz Muża

Szanowni Mieszkańcy Helu!

Jesteśmy już po wyborach samorządowych w naszym mieście. Wybory te przebiegły w sposób spokojny i nie zanotowano żadnych uchybień w pracach komisji, jak również w lokalach wyborczych. Wybory to najlepszy sondaż wyborczy. To z woli mieszkańców Helu z Przymierza Morskiego Hel 2020 i Wądołowski do Rady Miasta Helu mandat uzyskało 13 na 15 radnych, a kandydat na burmistrza otrzymał 67% poparcia. Świadczy to o tym, że mamy w Helu społeczeństwo, które wbrew obiegowym opiniom nie kierowało się w wyborach sympatiami politycznymi, ale wybrało tych, którzy już się sprawdzili w swoim działaniu i którzy postawili na dalszy, dynamiczny rozwój naszego miasta.

Chcę serdecznie podziękować wszystkim za udział w wyborach (frekwencja wyniosła 53,4%), zarówno tym, którzy głosowali na nasze "Przymierze", jak również tym, którzy mieli zdanie odmienne.

Władze zostały wybrane i nadszedł czas kontynuowania rzetelnej pracy dla dobra wszystkich mieszkańców Helu, bez względu na przynależność i sympatie polityczne.

Słowa uznania kieruję do tych wszystkich kandydatów na radnych, którzy, mimo iż nie otrzymali mandatu, wykazali wolę pracy na rzecz miasta. Informuję, że w sesjach Rady Miasta może uczestniczyć każdy obywatel i przedstawiać swoje propozycje, wnioski, postulaty, które mogą stać się inspiracją dla wielu dobrych decyzji dla nas wszystkich.

Składam podziękowanie kandydatowi na burmistrza, Pani Bogusławie Białk, za udział w kampanii wyborczej i zapewniam, że Pani program wyborczy zostanie z uwagą przeanalizowany i jego elementy będą wdrażane w życie.

Wszystkim, którzy byli zaangażowani w sprawne przeprowadzenie wyborów, wyrażam słowa uznania i kieruję serdeczne podziękowania.

Szanowni Mieszkańcy, sukces Morskiego Przymierza Hel 2020 i Wądołowski jest Państwa sukcesem i deklaruję się konsekwentnie realizować program, na który zgłoszowaliście.

Burmistrz Helu
Mirosław Wądołowski

ZAPROSZENIE

Rada Miasta Helu,
helski oddział Zrzeszenia Kaszubsko - Pomorskiego
oraz Stowarzyszenie "Przyjaciele Helu"

zapraszają mieszkańców
na uroczyste obchody
Święta Niepodległości w dniu 11 listopada br.
z udziałem pocztów sztandarowych,
kompanii honorowej Komendy Portu Wojennego
oraz orkiestry dętej.

Program uroczystości:

Godz. 14.30 Spotkanie przy latarni morskiej
Godz. 14.35 Odegranie hymnu państwowego
Godz. 14.45 Złożenie wiązanek kwiatów pod tablicą upamiętniającą pobyt Marszałka Piłsudskiego w Helu
Godz. 15.00 Przemarsz do kościoła parafialnego, złożenie kwiatów pod tablicą KOP - u na ul. Wiejskiej
Godz. 15.30 Msza św. w intencji Ojczyzny
Godz. 16.30 Złożenie kwiatów pod tablicą Jana Myśliśza w Parku Kaszubskim

Jednocześnie zwracamy się do mieszkańców Helu z prośbą o udekorowanie domów i mieszkań flagami narodowymi i helskimi.

Ryby na kartki?

W szwedzkim Öregrund, w Instytucie Badań Strefy Przybrzeżnej, w dniach 21-23 października br. odbyło się międzynarodowe spotkanie ichtiologów, poświęcone zanikaniu żyjących w strefie przybrzeżnej Bałtyku zasobów ryb słodkowodnych.

To, co dotknęło Zatokę Pucką w latach 80-tych, staje się powoli problemem i w innych rejonach naszego morza. Kłopoty z utrzymaniem zasobów na poziomie opłacalności połowów oraz zdolności ich odtworzenia występują u brzegów szwedzkich, duńskich oraz częściowo w rejonach odmorskich akwenów fińskich szkierów, a także w niektórych zatokach niemieckich. Szczególną uwagę poświęca się szczupakowi, który będąc wartościową rybą dla rybołówstwa stanowi jednocześnie silny wabik dla turystyki wędkarskiej. Ginają jednak i inne: okoń, sieja, sandacz oraz płoć.

Nie ma jednoznacznej, uniwersalnej dla wszystkich miejsc ich bytowania diagnozy przyczyn degradacji ich zasobów. Naukowcy zajmujący się tym problemem wskazują na wiele przyczyn. Tylko część z nich została rozpoznana.

Tytuł w szwedzkiej gazecie: "Szczupak i okoń są bliskie wyginięcia. Naukowcy nie wiedzą dlaczego. Konferencja w Öregrund"

Konferując w Öregrund, starano się w stosunku do zaistniałych kłopotów, ofensywnie poszukiwać recepty naprawy tego niekorzystnego stanu. Podkreślano, iż bez odpowiednich nakładów finansowych, zmiany w zarządzaniu i ochronie zagrożonych gatunków, bez dodatkowych badań oraz podejmowania nadzwyczajnych działań na rzecz odtwarzania naturalnych siedlisk tych ryb - niewiele da się zrobić.

Właśnie w siedliskowych zmianach, niszczeniu tarlisk oraz przybrzeżnych miejsc schronienia ryb i żerowania narybku, upatrywano najistotniejszych powodów zanikania lokalnych zasobów ichtiofauny. Wszystkich niepokoiło postępujące

dewastowanie makrofitów - dużych roślin podwodnych oraz roślinności przybrzeżnej (np. trzciny). Wskazywano, że rybie nie wystarcza do życia woda (nawet gdy jest czysta). Podobnie jak człowiekowi nie wystarcza dostęp do czystego powietrza. Ryba musi mieć też gdzie i co jeść, gdzie się schować i rodzić. Nie może też być zbyt szybko odłowiona. Musi dożyć do wielkości rozrodzyciel i przynajmniej raz w życiu wydać potomstwo.

Takiego naturalnego brzegu zaczyna coraz bardziej w Zatoce Puckiej brakować.

Nie bez znaczenia dla ryb strefy przybrzeżnej są warunki hydrologiczne akwenów - dostęp do odpowiedniej głębokości, temperatury czy zasolenia w środowisku. Krzywym okiem zatem patrząc ichtiologów na likwidujące płycizny umacniające brzeg opaski, na pogłębianie akwenów, na wzmaganie wymiany wody w płytkich zatokach i zagospodarowywanie ich wyłącznie pod kątem potrzeb turystyki i żeglugi. Skrytykowano też, powszechne do niedawna umacnianie i deformowanie brzegów, uchodzących do morza małych rzek, strumieni i kanałów.

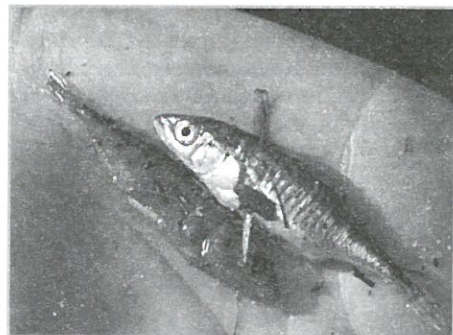

Kamienna opaska - nowy, nieprzyjazny rybom brzeg Zatoki Puckiej.

Stwierdzano, że zanieczyszczeń nie jest tak dużo, aby w sposób ostateczny zatruwały ryby. Niemniej oddziałują na ich system odpornościowy. Pasożyty, bakterie i wirusy mają ułatwione drogi inwazji do rybiego organizmu. Wystarczyła wówczas gwałtowna zmiana temperatury

wody, aby ryba się rozchorowała. Walka z patogenami kosztuje ją wiele energii. W efekcie rośnie wolniej i gdy trafia w rybackie sieci jest mniejsza niż nakazywałyby prawa biologii danego gatunku. Inne z kolei zanieczyszczenia powodują niekorzystne zmiany płci. W zależności od czynnika, w populacji nagle zaczyna przybywać samic lub samców oraz osobników bezpłodnych. Niekorzystna struktura płci, brak partnerów do rozrodu, odbija się na ilości składanej ikry i jakości wylęgu.

Skonstatowano również, że nadal nie ma wyraźnych postępów w walce z eutrofizacją. Nadmierny spływ biogenicznych soli do morza powoduje intensywne przeżyźnianie płytkich wód. Faworyzuje to rozwój glonów, które nie sprzyjają tym rybam, które my uważamy za wartościowe. W nowym środowisku wygrywają gatunki niechciane (np. ciernik, cierniczek). Rozwijając się bez przeszkód, blokują ekologiczne nisze należące do innych ryb - kiedyś harmonijnie z nimi współbytujących. Te małe "kolczaste" rybki są w wielu rejonach obwiniane za wyjadanie innym gatunkom ikry. Przeciwnik dla ich zwalczania jest pilnie potrzebny.

Ciernik, władca strefy przybrzeżnej.

Naukowcy w Öregrund debatowali w czasie, gdy przez Szwecję przechodziły protesty rybaków, związane z planami wzięcia pod ochronę zasobów dorsza. Głosy opinii publicznej były podzielone. Gdy pytałem o zdanie kolegów po fachu, także oni nie byli pewni, które z proponowanych przez strony konfliktu rozwiązań należy przyjąć. Rybaków interesuje status quo, a ich przeciwników skuteczność podejmowanych działań naprawczych. Wszyscy chcą jednak dorsza jeść. Popyt na ten gatunek przerasta naturalną podaż. To samo zaczyna się dziać z gatunkami, o których pisałem powyżej.

Czy zatem bałtyckie ryby będą na kartki ... ? Patrząc na przydzielane przez Międzynarodową Komisję Rybołówstwa Morza Bałtyckiego połowowe kwoty, limitowanie rybackich licencji, jest to realizowane. Problem w tym, że i na te kartki zaczyna niektórych gatunków brakować.

Wniosek, jaki się nasuwa, to ten, że wrośnie chyba popyt na akwaria.

Krzysztof E. Skóra

foto: autor

PAN OH w HELU

W dniach 2-3 listopada odwiedził Hel Pan Naotaka Oh - przedstawiciel japońskiej fundacji SASAKAWA Peace Foundation. Stowarzyszenie "Przyjaciele Helu" dwa lata temu zdobyło I nagrodę w konkursie tej fundacji na najlepszy projekt ekologiczny. Pieniądze, jakie wówczas wygraliśmy, pozwoliły m.in. na zakup sprzętu i oprogramowania dla potrzeb redakcji naszej gazety - Helskiej Bilży.

Parę godzin w Helu to niezwykle mało na pokazanie wszelkich atrakcji naszego miasta. Gość zatem w iście japońskim tempie zwiedził centrum miasta, część zabytków militarnych, port, Muzeum Rybołówstwa oraz Stację Morską UG i jej foki. Rozmawiał z członkami stowarzyszenia o aktualnie realizowanych projektach i planach na przyszłość. Dowiedzieliśmy się także o nowej strategii działania Fundacji SASAKAWA w Polsce. Ostatnio w Warszawie fundacja ta zorganizowała w Szkole Głównej Handlowej cykl wykładów wybitnych japońskich profesorów na temat zagadnień nowoczesnej ekonomii i sposobów zarządzania przedsiębiorstwami. Coraz bardziej angażuje się w projekty, których istota wiąże się z cywilizacyjnymi wyzwaniami jakie czekają ludzkość w XXI wieku. Byliśmy zachęcani do ponownego stanięcia w szranki konkursu lub aplikowania o fundusze na projekt będący w zainteresowaniach tej fundacji.

Hel był pierwszym polskim miasteczkiem, jakie nasz gość odwiedził w Polsce poza Warszawą i Łodzią. Oczywiście wszystko mu się podobało.

KES

FOTO: KRZYSZTOF E. SKÓRA

FOTO: RYSZARD KRZEWIOWICZ

Fundacja Sasakawa Peace Foundation została założona w roku 1986 z zamiarem wspierania rozwoju międzynarodowego, porozumienia i współpracy. W roku 1990 SPF ustanowiła fundusz dla Europy Środkowej, Sasakawa Central Europe Fund (SCEF), którego środki są przeznaczone na działalność SPF w Republice Czeskiej, na Słowacji, w Polsce i na Węgrzech. SCEF pomaga tym krajom w zakresie ochrony środowiska naturalnego, w transformacji gospodarki centralnie planowanej na gospodarkę rynkową i wspiera rozwój organizacji pozarządowych

SPROSTOWANIE

W numerze 19 (139) „HB” z 11 października 2002 r. (str. 11) zamieściliśmy artykuł autorstwa Krzysztofa E. Skóry zatytułowany Styl?, o wycinie drzew przy ul. Przybyszewskiego. Złosiwy chochlik spowodował, że pod artykułem nie zamieszczono nazwiska autora. Pana Krzysztofa Skórę i zainteresowanych czytelników serdecznie przepraszamy.

Redakcja

TE STRONY STOWARZYSZENIE PRZYJACIELE HELU WYDAŁO DZIĘKI SPONSOROM PRO-PRZYRODNICZYCH PROJEKTÓW EDUKACYJNYCH M.IN.: WOJEWÓDZKIEMU FUNDUSZOWI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W GDAŃSKU ORAZ GLOBALNEMU FUNDUSZOWI ŚRODOWISKA (GEF/SGP).

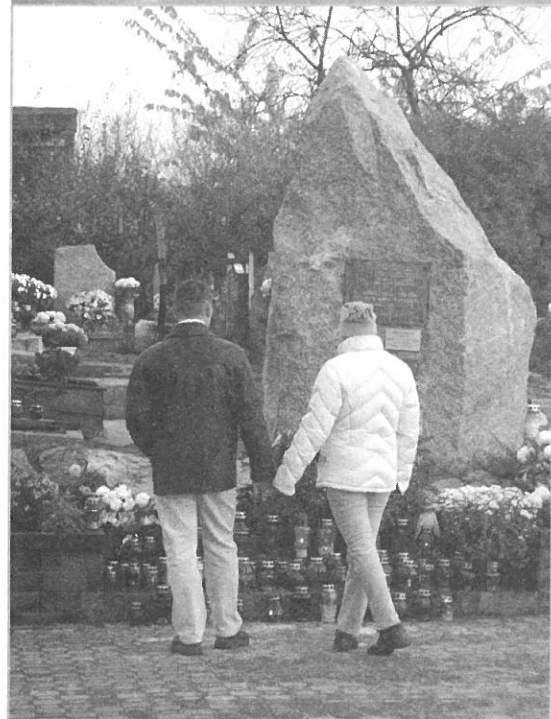

FOTO: KRZYSZTOF E. SKÓRA

Ostatnie ryby Zatoki Puckiej?

"Zmarły, jeżeli czci się jego pamięć, staje się cenniejszym i potężniejszym niż człowiek żywy"

de Saint-Exupery

Znów zaskrzypi cmentarna brama
znów płomyki śiwec zamigocą
i znów w sercach tych co pozostali
ozwie się tęsknota, lzy po twarzach się potoczą...

foto. R. Kretkiewicz

Wydawca: Stowarzyszenie "Przyjaciele Helu". Nasze konto: Bank BPH SA O. w Gdyni 10601754-320000257768.

Adres redakcji: Bulwar Nadmorski 2, 84-150 Hel. Kontakt telefoniczny/fax: (0-58) 675 09 05, (e-mail) helskabliza@go2.pl

Zespół redakcyjny: Agnieszka Grądkiewicz, Ryszard Kretkiewicz - opracowanie graficzne, Mirosław Kuklik - red. naczelny,

Violetta Nowak, Iwona Rusajczyk, Wojciech Waśkowski - red odpowiedzialny (skład).

WYDAWNICTWO "MS" - tel. 672 51 53 nakład 550 egz. DRUK: Drukarnia "EWA-DRUK" - tel. (058) 672 67 71

gazeta w internecie: www.hel.org.pl/helbliza

Tekstów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzegamy sobie prawo do skracania nadesłanych materiałów i listów oraz redagowania tytułów. Anonimy wyrzucamy do kosza. Za treść reklam i ogłoszeń nie ponosimy odpowiedzialności.

Mamo, tato zrób ze mną warzywnego ludka!

FOTO. RYSZARD KRETKIEWICZ

W dniach 29-31 października 2002 r. w Przedszkolu Garnizonowym w Helu została zorganizowana wystawa pt. "Jesienne warzywne ludki".

Dzieci wraz z rodzicami przygotowały warzywne ludziki, które wykonane były z różnorodnego materiału. Wśród nich można było zobaczyć: marchwiową rodzinę, dyniową mamę, kalafiorową owieczkę, ziemniaczaną gąsienicę, ogórkową księżniczkę i wiele innych pomysłowych prac.

Wystawa cieszyła się dużym zainteresowaniem ze strony dzieci, rodziców i dziadków.

Wychowawczyni

ZŁOTE GODY

JUBILATKA

FOTO. BIKER

25 października 2002 r., 50-lecie pożycia małżeńskiego obchodzili pp. **Anna i Jan Lisakowscy**.

Dostojni Jubilaci odznaczeni zostali przez Burmistrza medalami za długoletnie pożycie małżeńskie.

Państwo Lisakowscy wychowali 4 dzieci, mają 8 wnucząt i 1 prawnuczkę. Dostojnym Jubilatom życzymy wiele lat życia w zdrowiu i szczęściu.

91 urodziny w dniu 23 października obchodziła Pani **Agnieszka Konieczna**. Szanowną Jubilatkę odwiedzili: Burmistrz Mirosław Wądołowski, członek Zarządu Miasta Edward Mroziak oraz pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, składając na ręce Pani Agnieszki najlepsze życzenia.

Życzymy jeszcze raz dużo zdrowia, pogody ducha i radości z nadchodzących dni.

NOWE WŁADZE HELU

Mirosław Wądołowski

Jerzy Tomasik

Bogusława Borowiec-Pytel

Henryk Indyk

Paweł Wojna

Piotr Myślisz

Zofia Jarosz

Tadeusz Klajnert

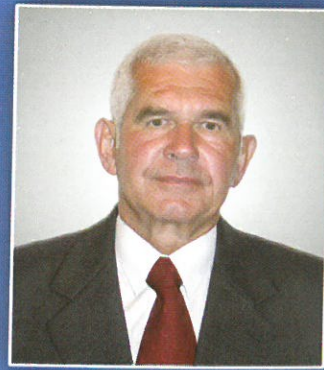
Tadeusz Łuczaj

Janusz Leszczyński

Czesław Motyka

Edward Mrozik

Grażyna Janiak

Rafał Szczykutowicz

Marek Dykta

Marek Kierznikowicz